

Dagboek MCC missie naar Kenia West 18 tot 28 maart 2010.

Missieleden: Inès von Rosenstiel (medische leiding), Brian Simons (organisatorisch eindverantwoordelijke), Joanne Wildenbeest, Ria Schmitz - van Dijk, Esther Zumpolle, Marian van Kalmthout - Kruijt, Theo van Dijk, Annekee Kramer - van Dijk, Femke Neervoort, Beatrijs Bartelds, Heidi Schulkens, Pamela Breas - Bakker (schrijfster dagboek) en Johanna de Jong (helaas voor de echte start van de missie al uitgevallen).

Overige deelnemers aan de missie: Marina Shacola van de Sophia Foundation en fotografe; Archbishop Makarios III van de Grieks Orthodoxe kerk in Kenia, wiens scholen we bezoeken.

18 maart, donderdag (Nairobi).

Vandaag begint onze missie!

Een aantal van ons zijn al eerder naar Kenia gereisd (Femke heeft zelfs al in de missie van Karlien meegedraaid), maar vandaag vliegen Inès, Beatrijs en ik (Pamela) naar Nairobi. Om ong. 20.00 uur Keniaanse tijd komen we aan op Kenyatta Airport. Daar worden we verwelkomd door een delegatie van de groep, die afgelopen week in Nairobi e.o. hebben gecheckt. Het is ook een warm weerzien met de enkele mannen van de bishopric. Ook Marina en Matthew (Matheos) zijn van de partij. We stappen in het ons bekende busje richting Riruta. Daar ontmoeten we de andere leden van onze groep (behalve Theo en Annekee: die zien we pas morgen), de mensen van de groep van Karlien en natuurlijk Archbishop Makarios III. Het is een waar feest van herkenning. We gebruiken met elkaar een heerlijke maaltijd (met vlees, ondanks de vasten!). Pas na het eten horen we het ware verhaal van Johanna en hoe ze haar vinger heeft gebroken. Het blijkt dat zij en Esther de avond ervoor in Nairobi zijn overvallen. Bij het stelen van haar tas met inhoud, is Johanna lelijk ten val gekomen. Wat een naar begin van de missie. We zijn allemaal erg begaan met Johanna en Esther. Uiteindelijk besluit Johanna toch naar Nederland terug te reizen en daar haar vinger te laten beoordelen c.q. behandelen. Esther gaat wel mee met de missie. Wij gaan kort na middernacht naar bed, want morgen wacht ons een zware reisdag. De mensen van de andere groep feesten nog even door.

19 maart, vrijdag (Kisumu).

Vandaag wordt een reisdag. De plannen zijn om om 10.00 uur te vertrekken. Daar we waarschijnlijk ongeveer 6-7 uur moeten rijden, gaan we vandaag geen kinderen checken. Beatrijs en ik staan die dag vroeg op en zitten om 6.30 uur in de kerk. Het blijft vreemd dat je in Afrika in een Grieks kerkgebouw zit met Keniaanse geestelijken, die de dienst in het Engels (heb ik echter pas later in de gaten) doen. Er komt wel een rust over me ..... Een heel contrast met het drukke ontbijt om 8.00 uur. We zwaaien de andere MCC-groep uit als die om 8.45 uur vertrekken voor hun laatste checkdag in Kibera. Ook nemen we afscheid van Johanna, die in Nairobi alles op de ambassade gaat regelen voor haar terugreis. Hoe anders dan we in Nederland hadden gedacht van start te gaan!

Uiteindelijk vertrekken we om 10.15 uur: de Archbishop met chauffeur in de "pausmobiel", Marina met chauffeur in de four-wheel-drive en wij met John als chauffeur in het busje. We rijden noordwaarts, dezelfde weg die wij vorig jaar naar Naivasha reden. Alleen door de regen van de afgelopen weken is alles veel groener! Ook nu stoppen we op een parkeerplaats met een winkeltje voor een fotoshoot van de Rift Valley. Jammer voor de kooplui, maar we rijden

direct weer door. We zien Lake Naivasha, Lake Elementeita en met wat moeite ook Lake Nakuru aan ons voorbij komen. Ongeveer halverwege de reis blijkt dat sommige van ons een sanitaire stop zeer zouden waarderen. Esther doet haar uiterste best dit (ook in Swahili!) aan John over te brengen, maar die rijdt stoïcijns door. Uiteindelijk stopt hij na 20 minuten bij wat bosjes en bomen en gaan we simultaan plassen. Opgelucht rijden we verder. Het valt me op dat niet alleen de begroeiing groener is dan vorig jaar, maar ook het vee dat langs de weg loopt is wat vleziger.

Af en toe zien we poeltjes regenwater, waar de kleren en de fiets in worden gewassen!

In de omgeving van Kericho zien we de uitgebreide theeplantages. Het is ondertussen 15.00 uur en we stoppen bij het Tea Hotel. De hier geserveerde thee is zwarter dan de koffie!

Na een half uurtje gaan we op pad voor de laatste 80 km. naar Kisumu, waar we om 17.15 uur arriveren en ons inchecken in Hotel Kisumu. Hier deel ik kamer 118 met Ria en Marian. Als we aan het uitpakken zijn, krijgt Ria een telefoontje: Theo en Anneke zitten op kamer 121. We gaan naar hen toe en praten bij over de wederzijdse ervaringen tot nu toe.

Niet om 18.30 uur, maar om 18.45 uur zitten we allemaal bij het zwembad voor de eerste teambespreking. We krijgen te horen dat het programma per dag gewijzigd kan worden. Wel hebben we vijf dagen dit hotel als basis. Morgen en zondag zullen we op dezelfde school checken. Het ontbijt is om 6.30 uur en we vertrekken om 7.00 uur. De rit naar de betreffende school duurt 1,5 uur. We zullen daar ws. zo'n 250 kinderen checken. We krijgen instructies over de verdeling van de stations, het juist invullen (met paraaf) van de formulieren en we doneren ieder 1000 KES in "de pot". Na onze meeting barst de regen- c.q. onweersbui los. Om 20.00 uur hebben we een heerlijke maaltijd in het hotel. De Archbishop zit aan het hoofd van de tafel, zoals bij alle maaltijden de komende dagen. Net als Heidi voel ik dat we al een echte groep zijn. Iedereen verheugt zich op morgen: de eerste echte missiedag!

20 maart, zaterdag (Chavogere).

Vandaag een vroege start, want het is ongeveer 1,5 uur rijden naar de school waar we gaan checken. Uiteindelijk gaan we niet om 7.00, maar om 7.15 uur met de muziek van "Jambo, Jambo" op pad. Weer een hele optocht: de Archbishop in zijn "pausmobiel", het busje en Marina met haar auto. Een hele bezienswaardigheid voor de mensen waar we langs komen. Normaal zien ze zelden een auto op deze abominabele wegen en nu een hele stoet!

Om 8.30 uur arriveren we bij de Orthodox Medical Clinic van Chavogere, waar we de kinderen van St. Mark Orthodox School en Nursery School St. Paul zullen checken.

In no-time zijn de stations ingedeeld en kunnen we om 8.45 uur van start gaan. Gezien het ruimtegebrek, verhuist de apotheek naar de partytent buiten. Gaat prima, tot het gaat regenen! Iedereen moet deze eerste dag weer wennen. Er is vrij veel pathologie, maar soms lijken de moeders de klachten te "faken" om ook voor hún kinderen medicijnen te krijgen. Het is flink doorwerken en pas om 12.00 uur stop ik even voor een sanitaire (gat in cement) stop en het eten van een mueslibar (dat zal de komende week onze gebruikelijke lunch zijn).

De kinderen die we onderzoeken mankeren van alles: LWI, anemie, groeistoornis, ganglion pols, scabiës, een geretardeerd kind met splenomegalie (bepaald syndroom?) en zelf zie ik een kind met ws. AIDS. Inès sluit kort dat dit kind in een AVT program komt. Je wordt wel weer met je neus op de feiten gedrukt, dat de gezondheidstoestand van deze kinderen wel verschilt van die van Nederlandse kinderen! We gaan door tot 17.00 uur, we hebben dan 303 kinderen gecheckt en ik ben helemaal kapot. Vond ik het vorig jaar echt wel zo leuk?

Van deze 303 kinderen zijn 4 doodziek opgenomen in een lokaal ziekenhuis in Mukumo (met meningitis, geïnfecteerde brandwonden, dehydratie en malaria met pneumonie). Er waren 2 kinderen mentaal geretardeerd, waar Marina al goede opvang voor heeft geregeld.

Verder had 44% een anemie, 13 % waren ondergewicht, 26% stunted, 19% wasted; één kind had een tumor in de buik, één meisje (12 jr.) mogelijk Pott's disease, één kind had een

hartafwijking en zal verder geanalyseerd worden en één kind had een afwijkende spierspanning. Alle kinderen boven de 2 jaar hebben een antiworm tablet ter preventie gehad. Om 18.30 uur hebben we onze dagelijkse evaluatie bij de pool. We horen van Beatrijs hoe het in het ziekenhuis is gegaan. Ook hoe Marina de aanbataling van 2000 KES heeft betaald en voor elk kind een “mother package” heeft aangeschaft. Spontaan bieden een aantal van ons hun donaties hiervoor aan.

Tijdens de evaluatie is er een telefoontje van Johanna: zij staat op het punt met het vliegtuig te vertrekken uit Nairobi. We zijn blij voor haar dat dat allemaal vrij vlot gelukt is.

Na het diner gaan een aantal van ons “pillen tellen” en flessen ferro vullen. Zelf heb ik op onze hotelkamer de gebruikte oordopjes van de otoscoop gewassen: we zijn toch heel wat zuiniger dan vorig jaar! Om 23.15 uur kruip ik doodmoe in m'n bed om een uur later wakker te schrikken als de sms-alert van Marian afgaat: meisje vermist in Monster!

21 maart, zondag (Chavogere).

Een zeer vroeg begin van de zondagmorgen, want we vertrekken om 7.00 uur.

Vreemd idee dat vandaag in Nederland de lente begint, terwijl het hier bij de evenaar zo'n 30-35 graden is met ..... regenbuien. Dat alles maakt dat de natuur prachtig groen is en ondanks het vroege uur, genieten we van alles wat we onderweg zien.

Om 8.15 uur komen we aan bij de Medical Clinic. Buiten zitten veel moeders en kinderen al uren in de schaduw van de bomen te wachten. In de nabijgelegen kerk is een dienst aan de gang. We gaan verbaasd en verrast de kerk in en zingen en dansen met de gemeente mee: zo moet God het bedoeld hebben.

Vandaag is de opstelling van de stations wat anders. De inschrijving is op het grasveld voor de Clinic, de bloedprikkers en de artsen zitten op de veranda, de apotheek is nu binnen. We willen vandaag geen risico lopen als het weer gaat regenen.

Ondanks de voorspelling van de Archbishop, dat er wel meer kinderen zouden kunnen komen dan gisteren (help!), checken we vandaag “maar” 203 kinderen. Vanwege de zondag komen de moeders met wel 4-5 kinderen. Er lijkt minder pathologie dan de dag tevoren. Toch worden 3 kinderen naar het ziekenhuis verwezen (één met mogelijk t.b., één met malaria en één met een verwonding, deze laatste wordt poliklinisch behandeld).

Ook vandaag ben ik de hele dag daktari. Inès is al vroeg richting ziekenhuis om een aantal zaken te regelen, waardoor Brian de medische leiding heeft. Femke werkt aan haar onderzoek, dus ik blijf die dag dokteren. Gelukkig kan Heidi de apotheek alleen af met af en toe een vraagje bij een onduidelijk advies. Brian houdt goed in de gaten dat we op tijd pauzeren. We worden door Marina prima van koffie en limonade voorzien, mede daardoor loopt het allemaal best wel relaxed. Tot op een gegeven moment de ferro op is! Er is wel een voorraad in het busje, maar het busje is met een kind naar het ziekenhuis. We hebben ondertussen toch al weer bijna 200 kinderen gezien. Dan hakt Inès heel kordaat de knoop door: ze vertelt de wachtenden dat we stoppen, omdat de medikatie op is. Father Alexis vertaalt deze boodschap in het Swahili. We zijn blij dat de mensen het zonder problemen accepteren, voor hetzelfde geld reageren ze boos en agressief. Uit de honderden kinderen die niet meer geholpen kunnen worden, selekteert Brian de meest zieke om ze nog door de carousel te laten gaan. We wachten tot het busje terug is, geven de laatste moeders de ferro voor hun kinderen mee, pakken alles in en rijden om 16.00 uur weg uit Chavogere. We hadden hier wel een week kunnen checken!

Onderweg naar huis turven we de formulieren weer: heden 38% anemie, 26% ondergewicht, 23% wasted en 24% stunted; er waren 9 pneumonieën, 1 suspected t.b., 1 sever retarded.

Als we om 17.00 uur Kisumu binnenrijden, worden een aantal bij de (bewaakte) Nikumat afgezet om daar met Moses boodschapjes te doen. Theo zorgt voor een lange rij bij de kassa omdat zijn batterijen niet gescand kunnen worden. De techniek is hier ook niet alles!

De evaluatie is om 18.30 uur, dat geeft mij de tijd om te douchen en de oordopjes te wassen. Tijdens de evaluatie legt Inès haar handelen van vanmiddag nogmaals uit. Wat ze zegt is waar: “een NEE voor de een, is een JA voor de ander”. Het diner is om 20.00 uur. Weer komen Heidi, Beatrijs, Esther en ik er niet toe om plannetjes te maken voor onze vakantie na de missie. Na het eten willen we maar al te graag gaan slapen.

22 maart, maandag (Kisengei).

Ondanks dat de wekker een half uur later afgaat dan gisteren, vind ik 6.20 uur wel erg vroeg! We verrekken iets over half 8. De rit naar Kisengei zal ruim een uur duren. Het laatste stuk weg is een verhard pad met kuilen, gelukkig is de weg vlak voor de school van Makarios III deels geasfalteerd. Als we arriveren worden we met zang en dans door de leerlingen begroet. Geweldig! Je ziet ook de Archbishop genieten.

Een deel van de carroussel is buiten en een deel in 2 klaslokalen. Na de start om 9.15 uur is het flink aanpoten. De schoolkinderen zijn een stuk gezonder, de lokale bevolking echter niet. Aan het eind van de ochtend hebben zich een aantal mensen buiten onder een grote boom verzameld: via de Archbishop is er een speciaal kindje gekomen, waarvan hij wil dat we het verder onderzoeken. Inès, Joanne, Marina bespreken de mogelijkheden voor dit kindje zonder ogen..... Zelf heb ik moeite om het kindje van dichtbij te bekijken. Hoe voelt de moeder zich? Het is wel fijn dat we vandaag met z'n allen een lunchpauze hebben. Even relaxen tussendoor. We staan c.q. liggen in de zon en schaduw van een boom en hebben uitzicht op Lake Victoria. Vandaag checken we 264 kids. Zelf zie ik het 9 maanden oude kindje zonder ogen (een echte anoftalmie?). Mogelijk is aan één kant onder het ooglid een rudimentair oog palpabel. Het wordt verwezen voor een MRI cerebrum. Wat voor toekomst gaat dit kindje tegemoet?

Als we om 16.00 uur klaar zijn, gaan we naar de ernaast gelegen Bishop Makarios Boys School. Oscar (momenteel de Archbishop's rechterhand) heeft op deze school gezeten en is er trots op dat hij het ons kan laten zien. Een van hun motto's is: “Hardwork for excellence”. We krijgen een fantastisch onthaal met een uitvoering van lokale zang en dans. Ontroerend! De eerste is een dans in traditionele kleding, de andere in hedendaagse kleding. De teachers en leerlingen zijn blij met de komst van Makarios III: he always brings us the rain! Ook nu lijkt het er op dat het elk moment kan gaan regenen.

Marina kan het niet laten zich openlijk af te vragen waarom er niet zo'n school for girls is!? Om 17.00 uur haasten we ons terug naar het hotel. Het dreigt te gaan regenen en dan is de weg niet meer te berijden! In de bus tellen we de formulieren weer: 19% anemie, 21% onderweight, 25% stunted, 6,5% wasted, 13x een pneumonie en geen ziekenhuis opnames. Na de evaluatie om 18.30 uur trekt Inès zich terug: ze voelt zich niet lekker. Hopelijk gaat ze niet ziek worden, zou niet verwonderlijk zijn als je ziet hoeveel zij van zichzelf vergt. Marian is ook beroerd: koorts en diarree. Gezien de omstandigheden start ze -met enige tegenzin- direkt met haar ciprofloxacin kuur, want ze wil niets van de missie missen. Morgen moeten we echt vroeg (5.30 uur) op. De school ligt op ongeveer 2 uur rijden afstand.

23 maart, dinsdag (Chebugundi).

Uiteindelijk vertrekken we niet om 6.30, maar om 6.45 uur. De reis duurt “maar” 1,5 uur, zodat we om 8.15 uur bij de St. Necarios Orthodox School zijn. De kinderen staan ons en de Archbishop weer op te wachten. Het is een feestelijke begroeting met zang van beide kanten (wij doen ons best met “Jambo, Jambo”).

Vandaag staan onze stations in de kerk, heerlijk koel. We starten om 8.45 uur en ook vandaag mag ik de daktari zijn. Er is een aardige father, die ons helpt bij het vertalen. Maar of alles goed overkomt? Over het algemeen zijn het gezonde kinderen. Toch zie ik 2 diepe anemieën en een moeder met 5 kinderen, allemaal met een worminfectie.

Om 11.45 uur heb ik het even gehad en ga plassen in de wc voor “female guests” (het gebruikelijke gat in de vloer). Ongelooflijk: zo’n mooi uitzicht heeft mijn wc thuis niet! Omdat we vanmiddag wat leuks willen doen, is het plan om tot 13.00 uur te checken. Het wordt 13.30 uur voor we richting Kisumu gaan. Op de terugweg zien we hoe de mensen aan de kant van de weg thee wegen en het klaarmaken voor vervoer.

Vandaag hebben we 213 kinderen gecheckt: 27% anemie, 15% ondergewicht, 23% stunted, 10% wasted en 3 pneumonieën. Tot nu toe hebben we 973 kinderen gezien, dat is bijna het totale aantal van onze Kenia-missie in 2009!

Bij het hotel in Kisumu aangekomen, wachten we even op de bestelling van de medikatie uit Nairobi. Echter, er is iets misgegaan met de aflevering. Inès blijft met Marina achter om het uit te zoeken en wij gaan richting Lake Victoria, anders komen we te laat voor onze boottocht. Daar aangekomen krijgen we zwemvesten en gaan met 2 bootjes (vlg. Beatrijs een soort wankele punters uit Giethoorn) het grote Lake Victoria op om de nijlpaarden te zien.

Onderweg krijgen we veel uitleg van de gids, zo is het meer groter dan heel Nederland. De boottocht naar de hippo’s zal ongeveer een uur duren, met de wind (waardoor een aardige golfslag) en het dreigende onweer niet echt prettig. Gelukkig houden we het droog. Ook de dieren vinden de wind niet aangenaam, we zien de hippo’s maar af en toe hun hoofd boven het water uitsteken. Onderweg zien we veel waterhyacinten op het water drijven, als een soort mini-eilandjes. In de Wetlands zien we mangrovebomen en prachtige flora en fauna. Gelukkig is het water in de luwte heel rustig. Dan voegt de 3e boot met Inès, Marina en de boys(!) zich bij ons. Heel bijzonder zijn ook de vissers, die hard aan het werk zijn voor hun magere vangst. Op de terugweg zien we door de bewolking aan de horizon, net geen mooie zonsondergang. We leggen aan bij de Kisumu Yaught Club en eten op de lawn met uitzicht op het meer. Wat zijn we toch bevoorrecht! Volgens mij wordt dit diner ons aangeboden door Marina, maar dat laat ze niet merken. Het is zeker “all in the grapes”. Dit is tijdens deze missie een gevleugelde uitspraak met betrekking tot Marina. De Archbishop is ook aanwezig en het is weer vreselijk gezellig. Ik voel me beschaamd dat ik midden in Afrika mijn bordje niet leeg eet.

Vandaag is er ook een mail van Johanna gekomen. Haar hand zit in het gips en de plastisch chirurg zal één dezer dagen beoordelen of ze geopereerd moet worden. Ze is erg benieuwd naar onze ervaringen en hoopt deze op de reünie allemaal te horen.

Morgen moeten we weer vroeg op, na het checken gaan we richting Nyeri.

24 maart, woensdag (Kimerek).

Het regent als we ontwaken. Om 6.00 uur ontbijt: boterham met hardgekookt ei en gesneden, verse ananas/watermeloen/papaja. We gaan weer de bergen in: maar hoe ver komen we op deze wegen? Het is ook niet zeker of we de geplande school wel kunnen bereiken. Het is een moeizame tocht en bijna op het eind raken we toch echt vast in de modder. We stappen uit en gaan te voet verder. Gelukkig is het ondertussen droog en genieten we van deze wandeling. Ik hoor bij de eerste groep die met Archbishop Makarios naar de school loopt. Onderweg passeren we een school en worden enthousiast begroet: zowel wij als de kinderen denken dat we hen komen bezoeken. De Archbishop loopt echter verder, dus wij ook. De ligging van de St. Panteleimon School is prachtig en ook hier wacht ons een grandioos onthaal. Theo begroet de kindjes alsof hij Sinterklaas is!

Vandaag doe ik de apotheek met Heidi en we zetten -samen met Joanne- de spullen klaar. Deze school ziet er goed uit en we zullen vandaag het 1000e kind checken. De daktari’s en de apotheek zitten in één klaslokaal, hetgeen wel prettig werkt. De registratie is buiten, het wegen en meten samen met het lab is in het aangrenzende klaslokaal. In het begin zit Marian met haar poetsinstructie net buiten de klaslokalen. I.v.m. de drukte wordt de partytent voor dit station opgezet. Tijdens mijn pauze loop ik over het terrein en bezoek de kokkin, deze is in een hutje bezig de lunch te bereiden: bonen met maïs. We checken tot 12.30 uur. Vandaag

hebben we 169 kinderen gecheckt: 9% anemie, 13% onderweight, 9½% stunted, 13% wasted. Er is geen antibioticum voorgeschreven!! We zitten nu op het totaal van 1150 checks. Dat is meer dan vorig jaar en we gaan nog in Nyeri checken!

Ieder ruimt zijn station op, zelf ben ik één van de laatste die richting busje gaat. We moeten een aardig eindje lopen met onze spullen. Ook nu worden we bij het passeren van de andere school als celebraties begroet! Gelukkig is het de mannen gelukt om het busje uit zijn benarde positie te bevrijden en we rijden zonder problemen terug naar Kisumu.

In het hotel pakken we snel onze koffers. Tegen onze verwachtingen in, is er voor ons op de lunch gerekend. Toch wel lekker om een kommetje soep en wat fruit te eten. We lopen door de regen naar het busje. Onze persoonlijke bagage gaat in de pausmobiel: wat een eer! Al met al vertrekken we niet om 15.00, maar om 15.20 uur richting Nakuru. John heeft er een aardig tempo in, want hij wil daar voor het donker zijn. We schrikken op als aan de overkant net een ongeluk is gebeurd, een dodelijk slachtoffer ligt nog op straat. Wij dokters willen helpen, maar John rijdt stug door en zegt dat voor deze man onze hulp te laat is. Het ongeluk is vlakbij de “bloodspot” gebeurd: hier zijn indertijd 50 mensen verbrand na een ongeval met een oliewagen. We begrijpen best waarom John voor het donker in Nakuru wil zijn, dit is een gevaarlijke weg zonder verlichting! Na het incident rijdt hij aanzienlijk rustiger.

Marina overnacht niet in Nakuru, zij rijdt door naar Nairobi om Fred van het vliegveld op te halen. Fred is een vriend van Inès en architect. Hij heeft plannen voor nieuwbouw bij het weeshuis in Nyeri. Beiden zullen we morgen in Nyeri zien.

Ook nu controleren we de formulieren. Alle 1150 stuks worden door een aantal van ons geselecteerd: ik had 25 dubbele nummers uit Chebugundi!

Om 18.45 uur komen we bij het hotel in Nakuru aan. Er zijn wat problemen met de indeling voor de twee- en driepersoonskamer. Uiteindelijk neem ik de single room: voor 1600 KES ga ik niet moeilijk doen.

Om 18.30 uur is de evaluatie op/in de verandakamer. Ondertussen is het weer gaan regenen. We gaan om 20.45 uur aan tafel. Archbishop Makarios heeft dit diner voor ons betaald.

Al met al ga ik pas tegen twaalven slapen, luisterend naar de regen.....

25 maart, donderdag (Nyeri).

Om 6.30 uur gat de wekker en om 7.00 uur is het ontbijt. De Archbishop heeft ook de overnachting betaald, maar dat is echt niet de bedoeling! Dat betalen we hem terug. Het heeft de hele nacht geregend, maar nu is het aardig droog. We vertrekken om 7.30 uur. Na ongeveer 30 minuten rijden, staat er een bord langs de weg dat we de evenaar passeren. Wel een bijzonder idee, maar je merkt er niets van. Achteraf gezien hebben we alle voorafgaande dagen ook steeds de evenaar gepasseerd op weg naar en van onze checks. Onze reis naar Nyeri is enigszins toeristisch gepland. We rijden er wel bijna voorbij, maar we stappen om 8.45 uur uit bij de Thomson Falls. Hier kunnen we mooie foto's maken. Echter als je de leguanen wilt fotograferen, staat daar wel een prijs tegenover. Theo vindt 100 KES voldoende. Ook een foto van een Kikuyo heeft een prijskaartje. We worden belaagd door winkelverkopers en ik word “meegesleurd” naar een winkeltje ver weg. Het voelt alsof ik ontvoerd word! Al met al ben ik daarom de laatste die weer terug bij de bus is en heb ws. te veel betaald voor mijn souvenirs. Om 9.30 uur rijden we daar weer weg en arriveren tegen half 12 bij de orphanage in Nyeri. De kinderen zijn blij ons (m.n. Marina en the Archbishop) te zien. Voor de laatste keer op deze missie gaan we de stations opzetten. En dan ..... komen we tot de ontdekking dat bij de dokterspost alle 4 de otoscopen ontbreken, evenals de glucosemeter met strips, de staturatiemeter, een thermometer en de MCC stempel. Ook de rugzak die Theo en Anneke hadden uitgeleend voor de checks is onvindbaar. Waar zijn al deze spullen?!? Wat is er in Kimerek mee gebeurd?!?

Toch moet de carrousel gaan draaien en om 12.00 uur starten we dan maar zonder otoscopen. Dat wordt vandaag geen oren kijken! We werken hard door tot tegen drieën. Helaas zijn er enkele kinderen met oorklachten, die we dus niet kunnen beoordelen. Een van de teachers benadert me met de vraag of ik echt niets heb voor de tinea capitis, die vrijwel alle kinderen hebben. Ondanks onze uitleg dat het een onschuldige huidaandoening is, zou ze graag een remedie willen hebben. Ik zeg haar toe dit met dokter Inès en Marina te bespreken. Volgens mij moet er voor deze kinderen, omdat ze in een gesloten groep leven, wel een behandeling zijn. Mijn voorstel zou zijn één maal per 3-4 weken hun haar c.q. hoofd te wassen met Selsun = seleensulfide shampoo. Ben benieuwd of dat gaat lukken.

Als ik denk dat we bijna klaar zijn, komen de medewerkers van het weeshuis langs om zich door ons te laten onderzoeken! Daar had ik niet op gerekend en het valt me zwaar tegen. Wat hebben wij hen te bieden? Al met al heb ik non-stop gewerkt en vrijwel geen tijd gehad om foto's te maken.

Vandaag hebben we zo'n 135 kinderen (en 20 volwassenen) gecheckt. We zitten op deze missie nu op 1285 kids, die gecheckt zijn. Applaus voor onszelf!

Helaas heb ik geen beschikking over de gezondheidsgegevens van deze dag.

Als afsluiting van de missie (Inès en Marina gaan niet mee terug naar Nairobi) heeft Marina gezorgd voor sandwiches en friet, zodat we met z'n allen gezellig aan tafel zitten: de missieleiden + Inès, Archbishop Makarios III, Marina, Fred en "the boys". Er zijn dankwoorden en cadeaux over en weer. Zo krijgt Inès van ons een Afrika-hartje, Marina een avocadoboom voor the orphanage in Nyeri en zeggen we de Archbischoep toe een kind te sponsoren: elk missielid voor één maand = één jaar in totaal. Voor John, Moses, Sebastian, Andrew (Andreas), Oscar, Wilson, Patrick en Nelson is er een kaart met onze namen en een klompjessleutelhanger, als kleine blijk van onze grote waardering.

Het is weer gaan regenen. Vandaar dat er buiten niet gezongen en gedanst kan worden, dan maar binnen! Om 16.30 uur vertrekken we en worden we door Inès, Marina en Fred uitgezwaaid onder het luid zingen van "Jambo, Jambo". Sommigen van ons moeten toch wel een paar traantjes onderdrukken. Na 3 uur rijden zijn we in Nairobi, waar het verkeer enorm druk is. Gelukkig arriveren we zonder kleerscheuren in Riruta, waar om 20.00 uur een maaltijd, met spaghetti en vis, voor ons klaar staat.

Na de maaltijd en koffie moeten we nog aan de slag. Alle spullen moeten schoon gemaakt worden. De weegschaal kan in Riruta blijven voor volgend jaar, evenals de overgebleven tandenborstels. De rest moet mee naar Nederland. Zoals vaker vandaag, laait de discussie over de "zoekgeraakte" spullen weer op. Alles bij elkaar betreft het een kostenpost van zo'n € 700,00. Brian is van mening dat er de volgende dag aangifte gedaan moet worden van de vermiste spullen. De groep staat daar helemaal achter en we vinden het fijn dat Brian en Joanne dat op zich zullen nemen.

Theo heeft al onze foto's via zijn laptop op een USB-stick gezet, hetgeen veel tijd vergt. Moe en met dubbele gevoelens vanwege de spullen die weg zijn, gaan we even naar elven naar boven en ik lig om 23.30 uur in bed. Onder een schonere klamboe dan in het hotel!

26 maart, vrijdag (Nairobi).

Pas om 7.30 uur gaat de wekker: wat een luxe! Beatrijs en ik delen hier weer een kamer. Voor het ontbijt zetten we ons wasje in de week. Dat is echt noodzakelijk, want met Esther, Femke en Heidi blijven we nog ruim een week in Afrika.

Het ontbijt is heerlijk! Er zijn nog restanten broodbeleg van de andere groep in de koelkast. Wat kan een mens genieten van een geroosterde boterham met kaas!

Ria heeft last van haar linker been, waardoor ze slecht heeft geslapen. Na het ontbijt wil ze dat ik er even naar kijk. Het lijkt inderdaad geen pees- of spierprobleem. Dan toch een tromboflebitis of een beginnend thrombosebeen? Morgen moet ze wel ruim 7 uur vliegen!

Beatrijs moet toch nog de stad in en zal aspirine voor haar kopen (ontstekingsremmend, pijnstillend en enigszins bloedverdünnend). Ria belooft me bij thuiskomst naar haar huisarts te gaan voor evt. verder onderzoek.

Het blijkt dat Andrew bezig is geweest om voor ons vijven een vriend te charteren voor een safari in de Masai Mara. Beatrijs, Heidi en Esther maken hiervoor met hem de afspraken. Deze ochtend gaat ieder zijns weegs: Brian en Joanne naar de politie voor de aangifte en naar de apotheek om de overgebleven medikatie terug te brengen, Beatrijs naar één van de ziekenhuizen in Nairobi voor een cardiologisch patientje. Esther, Heidi en Femke gaan samen de stad in. Andrew gaat met hen mee als begeleiding. Eigenlijk willen ze dat liever niet, maar het "is an order from the Archbishop". Annekee en Theo zijn ook de stad in om wat te regelen. Marian en Ria doen een wandeling in de buurt. Ik blijf achter in de bishopric om mijn dagboek bij te werken. Dat doe ik lekker in de zon, terwijl de was aan de drooglijn wappert. Het plan is dat 's middags Brian, Joanne, Marian, Ria en ik naar Nairobi NP gaan. Als we klaar zijn met lunchen, blijkt er voor ons geen auto beschikbaar te zijn. Er wordt wat over en weer gebeld en om 15.50 uur gaan we met Paul als chauffeur op stap richting N.P. Eigenlijk veel te laat, want het verkeer is extreem druk en we moeten om 19.00 uur terug zijn voor de slotevaluatie.

Maar in het National Park is het fantastisch! We rijden met het busje van de bishopric door het park en zien daar zebra's, giraffen, rhino's, heartbeasts, apen etc. Ongelooflijk om al deze natuur te zien met de skyline van Nairobi op de achtergrond. Maar, ja: we zijn wel te laat voor de evaluatie. Een sms'je om dat door te geven, komt helaas niet goed over. De andere leden van de groep zitten balend op ons te wachten.

Om 20.00 uur is onze laatste maaltijd met de Archbishop. Annekee opent de maaltijd met een ontroerend en aangrijpend gebed. Als afscheid krijgen we van de Archbishop een (op ons verzoek door hem gesigneerd) jaarboek van de African Orthodox church of Kenya.

Dan start om ongeveer 21.30 uur de slotevaluatie. We vinden het allemaal erg jammer dat Inès hier niet bij is. Eigenlijk duurt de evaluatie te lang (tot 23.45 uur!!) en naar aanleiding van de gestelde vragen, vallen we enigszins in herhalingen. Eén van de punten waar verder over gedacht moet worden, is de medikatie en m.n. het aangeven van de goede dosering hiervan voor de medewerkers in de apotheek. Ook zou het goed zijn als de namen in het medisch handboek van MCC overeenkomen met de (in het betreffende land) gebruikte produkten. Joanne en Pamela zullen deze taak op zich nemen.

Na de slotevaluatie is het moment aangebroken, dat we afscheid van elkaar moeten nemen: een aantal van ons gaat morgen terug naar Nederland en een aantal blijft nog korte of langere tijd in Kenia. Na zo'n intensieve periode met elkaar, zullen we elkaar gaan missen!

27 maart, zaterdag (Nairobi).

Om 5.00 uur sta ik op om Ria, Marian, Annekee, Theo, Joanne en Brian uit te zwaaien. Ook de Archbishop komt hen gedag zeggen. Het einde van onze missie in Kenia West!

Twee uur later vertrekken Esther, Heidi, Beatrijs en ik met Wachira op safari naar de Masai Mara. Femke heeft besloten haar eigen plan te trekken.

Hoe zal het zijn als toerist in Kenia? Tja, daar heb ik een ander dagboek van gemaakt!

Inès, Brian, Joanne, Beatrijs, Esther, Heidi, Theo, Annekee, Marian, Ria en Femke: MCC heeft ons samengebracht en Kenia heeft ons bijzondere ervaringen laten delen. Asante sana!

**"Asiyefunzwa na mamae, hufunzwa na ulimwengu" vertaald:
"He who is not taught by his mother, will be taught by the world."**